

Ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2026

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 19.02.2026
613/11.00.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristötarkastaja Leena Karppinen, puh. 044 718 2146

ympäristötarkastaja Jouni Hoffren, puh. 044 718 2186

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen, puh. 044 718 2141

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee tiedoksi ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteutuman vuodelta 2025 ja valvontaohjelman vuodelle 2026.

Päätös

Selostus

Yleistä valvontasuunnitelmasta ja valvontaohjelmasta

Ympäristönsuojelulain (YsL 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten *valvontasuunnitelma*, sekä jätelain 124 §:n mukaan kunnan on laadittava valvontasuunnitelma ko. pykälän mukaisista kunnan valvonnassa olevista jätehuollon kohteista. Suunnitelmat voidaan yhdistää samaan valvontasuunnitelmaan. Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa kuvataan tämän lisäksi valvonnan järjestäminen ja riskiarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma vuosille 2025-2027 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksessa 14.11.2024. Jätelain mukainen valvontasuunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi (JL 124 §). Valvontasuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2027.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n sekä jätelain 124 § mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määrääikaistarkastuksista
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Kunnan valvontaohjelmaan ei sisälly ELY-keskuksen valvontaan kuuluvat lupavelvolliset toiminnot, vaikka kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pääsääntöisesti osallistuu ELY-keskuksen tekemille tarkastuksille.

Valvonnan maksullisuus

Suunnitelmakauden valvontaohjelmaan sisältyvistä valvontatarkastuksista ja muista ohjelman mukaisista valvontatoimenpiteistä voidaan ympäristönsuojelulain 205 §:n ja jätelain 124 §:n perusteella periä maksu.

Ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset valvontamaksut on päätetty ympäristö- ja rakennuslautakunnan 13.11.2025 § 55 hyväksymässä Kuopion alueellisen ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa. Valvontaohjelman mukaisen ympäristönsuojelulain mukaisen tarkastuksen maksu on tällä hetkellä 590 euroa ja jätelain mukaisen tarkastuksen maksu 520 euroa. Niin sanotuille mikroyrityksille (YsL 206 §) tehtävistä tarkastuksista perittävästä tarkastusmaksusta vähennetään 25 %.

Vuoden 2025 valvontaohjelman toteutuminen

Vuoden 2025 valvontaohjelmaan sisältyi suunnitelmallisia tarkastuksia lupavelvollisiin ja rekisteröityihin kohteisiin seuraavasti ja niiden toteuma oli seuraava

1. Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet

KUOPIO	Toimiala	Suunnitellut tarkastukset (kpl)	Mahdolliset tarkastukset (kpl)*	Tehdyt tarkastukset (kpl)	Toteuma (%)
	Jakeluasemat	13	10	10	100
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	20	2	2	100
	Asfalttiasemat	1	0	0	
	Betoniasemat	1	0	0	
	Elintarviketeollisuus	2	1	1	100
	Eläinsuojat	31	22	22	100
	Moottoriurheilu- ja ampumaradat	2	2	2	100
	Krematoriot	1	1	1	100
	Jätteenkäsittelytoiminnot	9	6	3	50
SUONEN-JOKI	Toimiala	Suunnitellut	Mahdolliset tarkastukset (kpl)*	Tehdyt tarkastukset (kpl)	Toteuma (%)

		tarkastukset (kpl)			
	Energiantuotanto	1	1	1	100
	Kivenlouhimot ja -murskaamot	5	0	0	
	Elintarviketeollisuus	1	1	1	100
	Eläinsuojat	1	1	1	100
	Jätteenkäsittelytoiminnot	2	2	1	50
KUOPIO JA SUONEN- JOKI YHTEENSÄ		90	49	45	92

*) Kaikki suunnitellut tarkastukset eivät olleet toteutettavissa. Suunnitelluista tarkastuksista jäi pois ne kohteet, joille käsiteltiin uusi lupa, rekisteröinti tai lupaan verrattavissa oleva ilmoitus vuonna 2025. Samoin tarkastuksia ei ollut mahdollista suorittaa, jos toiminta oli kokonaan loppunut tai toimintaa ei muutoin ollut vuonna 2025. Tarkastusta ei suoritettu myöskään silloin, jos yhteydenoton aikaan toiminnanharjoittaja ilmoitti lopettavansa toiminnan vuoden sisällä. Toteutumaprosentti on laskettu suunnitelluista mahdollisista tarkastusmääristä.

Tarkastuksia jouduttiin lykkäämään muiden kiireellisemmiksi katsottujen tehtävien vuoksi (esim. vireillä olevien hakemusten käsittely).

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi ympäristölupavelvollisiin ja rekisteröityihin kohteisiin tehtiin myös muita tarkastuksia (ELY-keskuksen tarkastuksille osallistuminen, vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden vuoksi tehdyt tarkastukset, muut ajankohtaiset tarkastukset).

2. Maa-aineslupakohteiden valvonta

Valvottavia ottoalueita oli vuoden 2025 alussa Kuopiossa 69 kpl ja Suonenjoella 14 kpl. Maa-ainesten ottokohteita suunniteltiin tarkastettavaksi riskiluokituksen perusteella vuonna 2025 $48+10=58$ kpl. Kaikki suunnitellut tarkastuksia eivät olleet toteutettavissa. Suunnitelluista tarkastuksista jäi pois ne kohteet, joilla ei ollut toimintaa tai joille käsiteltiin uusi lupa. Tarkastuksia tehtiin mahdollisista tarkastuksista Kuopiossa 34/37 kpl ja Suonenjoella 9/9 kpl, **toteumaksi** muodostui näin ollen **93 %**.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi maa-aineslupakohteisiin tehtiin lisäksi myös muita tarkastuksia (vireillä olevien lupa- ja valvonta-asioiden vuoksi tehdyt tarkastukset, muut ajankohtaiset tarkastukset).

3. Jätelain mukainen valvonta

Valvontaohjelman mukainen suunniteltua valvonta ei tehty jätelain mukaan rekisteröidyissä kohteissa. Asuinkiinteistöjen kompostointitarkastuksia tehtiin Kuopiossa suunnitellusti kahtena päivänä yhteensä 63 kpl. Suunniteltu selvitys satamien jätehuollosta tehtiin.

4. Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset suunnitellut tarkastukset (Kuopiossa 5) tehtiin.

Kuopion alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden valvontaohjelma vuodelle 2026

1. Ympäristönsuojelulain mukaiset kohteet

Vuoden 2026 alussa ympäristölupavollisten ja rekisteröityjen toimintojen lukumäärä toimialoittain, niiden toimialakohtainen tarkastusväli sekä vuodelle 2026 suunnitellut tarkastukset ovat seuraavat.

KUOPIO	Toimiala	Tarkastusväli (vuotta)(*)	Kohteiden lukumäärä (kpl)	Suunniteltujen tarkastusten määrä vuonna 2026 (kpl)
	Energiantuotanto	5	13	4
	Jakeluasemat	5	41	14
	VOC-yhdisteitä käyttävä toiminta	3	1	1
	Kivenlouhimot ja - murskaamot	5	33	19
	Asfalttiasemat	5	3	3
	Betoniasemat	5	4	1
	Elintarviketeollisuus	3	5	
	Eläinsuojat ja turkistarhat	5	96	18
	Liikennevarikot	5	1	
	Moottoriurheilu- ja ampumaradat	3	7	3
	Krematoriot	5	2	1
	Jätteenkäsittely- toiminnot	3	18	10
	NaapL:n mukainen toiminta	3	2	
SUONENJOKI	Toimiala	Tarkastusväli (vuotta)(*)	Kohteiden lukumäärä (kpl)	Suunniteltujen tarkastusten määrä vuonna 2026 (kpl)
	Metsäteollisuus	3	1	
	Metalliteollisuus	5	2	1
	Energiantuotanto	5	4	2
	VOC-yhdisteitä käyttävä toiminta	3	1	1
	Jakeluasemat	5	4	2
	Kivenlouhimot ja - murskaamot	5	10	5
	Betoniasemat	5	2	
	Elintarviketeollisuus	3	1	
	Eläinsuojat	5	8	

	Ampuma- ja moottoriurheiluradat	3	4	2
	Jätteenkäsittely-toiminnot	3	4	1
KUOPIO JA SUONENJOKI YHTEENSÄ			283	88

(*) = laitoskohtaisesti tarkastusväli voi olla lyhyempi esim. pohjavesialueilla tai kohteen kokoon perustuen, tarkastusväli voi olla myös pidempi esim. hyvään tarkastushistoriaan perustuen

Määräaikaistarkastusten määrää tälle vuodelle nostaa kivenlouhimoiden ja -murskaamojen osalta se, että vuonna 2025 jäi tarkastamatta 23 kohdetta, joissa ei ollut toimintaa vuonna 2025. Nämä kohteet siirtyivät tarkastettavaksi vuonna 2026.

2. Maa-aineslupakohteiden valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi, ottaen huomioon luvan saajan järjestämä omavalvonta ja asiantuntemus sekä ottamistoiminnan laatu ja laajuus. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Valvottavia ottoalueita on vuoden 2026 alussa Kuopiossa 77 kpl ja Suonenjoella 14 kpl. Maa-ainesten ottokohteita tarkastetaan riskiluokituksen perusteella vuonna 2026 $41+9=50$ kpl.

3. Jätelain mukainen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaan toiminnot ja laitokset, joissa muodostuu vaarallisia jätteitä sekä keräystä harjoittavat sekä jätteen välittäjänä toimivat tulee tarkastaa määrävälein asianmukaisesti. Vaarallisia jätteitä tuottavia toimintoja Kuopiossa ja Suonenjoella ei ole vielä niiden suuren määrän vuoksi kartoitettu (arvio yli 2000).

Jätelain mukaan kunnan valvontasuunnitelmaan on sisällytettävä toiminnot ja laitokset, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, sekä jätelain 100 §:n mukainen jätteen ammattimainen keräystoiminta.

Viranomaisten valvontatieto perustuu erityisesti toiminnanharjoittajien ilmoituksiin, yleisöilmoituksiin, toiminnanharjoittajan määräaikaishavaintoihin, taloudellista tilannetta kuvaavaan riskimittariin ja ympäristön tilaa koskevien raporttien seurantaan sekä niiden arvioimiseen.

Kompostointitarkastuksia tullaan vuonna 2026 tekemään keväällä ja/tai syksyllä myöhemmin valittavalla alueilla.

Jätelain mukaiset tarkastukset, KUOPIO	Kohteita	Suunniteltuja tarkastuksia
Jätelain 100 § nojalla rekisteröidyt kohteet	107	6
Asuinkiinteistöjen kompostointitarkastukset	8901	50-60
Projektina: valvontaan liittyvä projekti esim. Tahkon alueen yritysten jätehuolto		
Muut jätehuoltotarkastukset	2000	

Jätelain mukaiset tarkastukset, SUONENJOKI	Kohteita	Suunniteltuja tarkastuksia
Jätelain 100 § nojalla rekisteröidyt kohteet;	15	1
Asuinkiinteistöjen kompostointitarkastukset	991	30
Muut jätehuoltotarkastukset	ei tiedossa	

4. Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 3 §:n mukaan sataman pitäjän on tehtävä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi.

Jätehuoltosuunnitelma on tarkistettava, jos jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen aiemmin päivittää, tulee viiden vuoden välein sataman pitäjän lähettää valvontaviranomaiselle ilmoitus, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa, joka tekee tästä merkinnän valtion ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Suurin osa Kuopion kohteista päivitettiin vuonna 2025. Huvivenesatamat tarkastetaan rekisteröinnin yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi muutosten yhteydessä.

Rekisteröidyt huvivenesatamat, KUOPIO	Lukumäärä	Suunniteltuja tarkastuksia
satamia, jotka sisältyvät rekisteröinteihin	76	2

Rekisteröidyt huvivenesatamat, SUONENJOKI	Lukumäärä	Suunniteltuja tarkastuksia
satamia, jotka sisältyvät rekisteröinteihin	2	0

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö (1.1.2026) 9 §

Vaikutusten arviointi

Erillinen liite

Liitteet Vaikutusten ennakkoarviointi, ympäristönsuojelun valvontaohjelma vuodelle 2026